

Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра соціального права

СИЛАБУС
курсу «Трудове право Європейського Союзу»

Назва курсу	Трудове право Європейського Союзу
Адреса викладання курсу	79000, Львів, вул. Січових стрільців,14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет Кафедра соціального права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	081, право
Викладачі курсу	Рим Олена Михайлівна, професор кафедри соціального права, д.ю.н.
Контактна інформація викладачів	olena.gym@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Онлайн-консультації в день проведення лекцій/практичних занять за допомогою освітніх платформ Zoom та Microsoft Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій необхідно писати на електронну пошту викладача або дзвонити. Максимальний час очікування відповіді викладача та погодження дати і часу консультації не може перевищувати 2 робочі дні.
Сторінка курсу	https://law.lnu.edu.ua/course/trudove-pravo-evropejskoho-soyuzu
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідну комбінацію знань, вмінь та практичних навичок, обов'язкових для опанування європейського наднаціонального механізму забезпечення трудових прав. Тому у курсі представлено як огляд сучасного стану правового регулювання трудових відносин у Європейському Союзі, так і найважливіші твердження теорії трудового права ЄС, вивчення яких може сприяти вирішенню проблем щодо вдосконалення вітчизняного трудового законодавства на шляху адаптації його до європейської правової системи.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Трудове право Європейського Союзу» є важливою нормативною дисципліною зі спеціальності 081 «Право» для освітньої програми доктор філософії, яка викладається на 5 курсі у II семестрі в обсязі 3,5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Трудове право Європейського Союзу» є набуття здобувачем вищої освіти знань про формування та становлення трудового права Європейського Союзу, поняття трудового права ЄС та його основних засад, структури та джерел, про способи та засоби охорони трудових прав у

	<p>Європейському Союзу з метою визначення можливості використання їх у національній правовій практиці, ознайомлення із сучасними підходами до розуміння європейської стратегії зайнятості, про сучасний стан відповідності трудового права України трудовому праву ЄС, а також основні тенденції співробітництва між Європейським Союзом та Україною з питань зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей.</p> <p>Здобувач вищої освіти також повинен оволодіти навиками щодо розв'язання комплексних проблем наближення вітчизняного трудового законодавства до європейських трудових стандартів за допомогою сучасних підходів та правових інструментів, як того вимагає європейський вектор розвитку нашої держави.</p> <p>З цією метою здобувач вищої освіти у процесі навчання повинен поглиблено вивчити законодавство Європейського Союзу з метою напрацювання шляхів удосконалення правового регулювання суспільних відносин найманої праці в Україні, провести аналіз навчальної та монографічної літератури, опанувати фундаментальні поняття навчальної дисципліни.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рим О. М. Трудове право Європейського Союзу: монографія. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2020. 596 с. 2. Муравйов В. І., Смирнова К. В., Влялько І. В. Європейське право: право Європейського Союзу. Книга друга: матеріальне право Європейського Союзу: навч. посібник. Київ: ІнЮре, 2015. 456 с. 3. Право Європейського Союзу. Особлива частина: навч. посібник / за ред. М. Р. Аракеяна, О. К. Вишнякова. Київ: Істина, 2010. 528 с. 4. Davies A. C. L. EU Labour Law. Cheltenham/Northampton, UK: Edward Elgar Pub., 2012. 303 p. 5. Thüsing G. European Labour Law. Verlag C. H. Beck oHG, 2012. 209 p. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Борута І., Чанишева Г. І. Трудове право ЄС: навч. посібник. Київ: ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. 91 с. 7. Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу: монографія / [Н. М. Хуторян, Ю. В. Баранюк, С. В. Дріжчана та ін.; відп. ред. Н. М. Хуторян]. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 304 с. 8. Галицька Д. С. Адаптація національного трудового законодавства про відповідальність до законодавства Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 216 с. 9. Гапон О. Є. Адаптація трудового законодавства України про час відпочинку до законодавства Європейського Союзу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с. 10. Данилов М. О. Трудовий договір за законодавством України та країн Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 205 с. 11. Дарморіс О. М. Становлення та розвиток трудового права Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2010. 226 с. 12. Макогон О. В. Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу про регулювання трудових відносин працівників-мігрантів: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011.

	<p>232 с.</p> <p>13. Малюга Л. Ю. Адаптація соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу: дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2020. 414 с.</p> <p>14. Назаров Д. В. Гармонізація законодавства України з законодавством Європейського Союзу в регулюванні праці молоді: дис. ... к-та. юрид. наук. К., 2009. 186 с.</p> <p>15. Омельченко О. Л. Адаптація трудового законодавства України до законодавства Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 185 с.</p> <p>16. Охорона праці: європейські і міжнародні стандарти та законодавство України (порівняльний аналіз) / В. С. Венедіктов, В. П. Грохольський, М. І. Іншин та ін.; за ред. д-ра юрид. наук, проф. В. С. Венедіктова; Державний департамент з питань адаптації законодавства. Українська асоціація фахівців трудового права. Харків; Київ, 2006. 680 с.</p> <p>17. Пилипенко П. Д., Рим О. М. Про свободу переміщення працівників країнами Європейського Союзу. Вісник Львівського університету. 2018. С. 189–198. (Серія юридична; вип. 67).</p> <p>18. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції: монографія / [Н. М. Хуторян, Я. В. Сімутіна, М. М. Шумило та ін.; відповід. ред. Н. М. Хуторян]. Київ: Ніка-Центр, 2017. 256 с.</p> <p>19. Федорова А. Л. Порівняльне трудове право: підручник / Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Одеса: Фенікс, 2018. 350 с.</p> <p>20. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: соціально-трудоий вимір. Книга перша: зб. актів законодавства України та <i>acquis communautaire</i> [упорядник З. Я. Козак]. Львів: Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2015. 1144 с.</p>
Тривалість курсу	105 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 годин практичних занять та 73 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу здобувач вищої освіти буде <i>знати</i>:</p> <p>поняття трудового права Європейського Союзу, його основні засади, систему та джерела; способи та засоби охорони трудових прав у Європейському Союзі з метою визначення можливості використання їх у національній правовій практиці; основні напрями та шляхи адаптації трудового законодавства України до європейських стандартів трудових прав в контексті реалізації Угоди про асоціацію; роль і значення доктринальних напрацювань для формування трудового права європейського зразка в Україні; сучасний стан та основні тенденції співробітництва між Європейським Союзом та Україною з питань зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей, антидискримінаційної політики.</p> <p><i>вміти</i>:</p> <p>аналізувати та тлумачити джерела трудового права Європейського Союзу; моделювати шляхи вдосконалення правового регулювання суспільних відносин найманої праці в Україні із урахуванням європейського досвіду; виявляти та аналізувати переваги та недоліки</p>

	правового забезпечення трудових відносин в Україні у порівнянні із європейськими трудовими стандартами; самостійно обґрунтовувати висновки та узагальнення стосовно ефективності процесу адаптації вітчизняного трудового права до трудового права Європейського Союзу, аргументовано відстоювати свою правову позицію; використовувати знання, набуті в ході вивчення спецкурсу, у своїй практичній діяльності.
Ключові слова	Трудове право Європейського Союзу, джерела трудового права Європейського Союзу, працівник, роботодавець, трудовий договір, нетипова зайнятість, європейська стратегія зайнятості, наближення трудового законодавства.
Формат курсу	<ul style="list-style-type: none"> - Очний - Проведення лекційних та практичних занять, консультацій для кращого розуміння тем, виконання індивідуальних завдань.

СХЕМА КУРСУ

Тиждень / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали / Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Вага оцінок	Терміни виконання
Тижд. 1/2 акад. год.	Тема 1. Становлення та формування трудового права Європейського Союзу <ul style="list-style-type: none"> - Зародження та розвиток правового регулювання трудових відносин в ЄС. - Чинники формування трудового права ЄС. - Концепції періодизації основних етапів розвитку трудового права ЄС. - Тенденції поступу наднаціонального правового забезпечення трудових відносин. 	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 2/2 акад. год.	Тема 1. Становлення та формування трудового права Європейського Союзу	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури		
Тижд. 3/2 акад. год.	Тема 2 Поняття та основні засади трудового права ЄС. <ul style="list-style-type: none"> - Загальнотеоретичні та галузеві характеристики трудового права ЄС. - Індивідуальне трудове право ЄС. - Колективне трудове право ЄС. - Загальні принципи права ЄС у сфері найманої праці. - Галузеві принципи трудового права ЄС. 	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		

Тижд. 4/2 акад. год.	Тема 3 Джерела трудового права ЄС. - Поняття та види джерел трудового права ЄС. - Установчі договори Європейського Союзу. - Хартія основоположних прав ЄС. - Міжнародні угоди ЄС з третіми державами та міжнародними організаціями. - Загальні принципи права ЄС як джерела трудового права.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 5/2 акад. год.	Тема 3 Джерела трудового права ЄС. - Нормативно-правові акти органів ЄС. - Рішення Суду ЄС як джерела трудового права. - Правові інструменти м'якого права ЄС. - Акти соціального діалогу як джерела трудового права ЄС.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 6/2 акад. год.	Тема 3 Джерела трудового права ЄС.	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури		
Тижд. 7/2 акад. год.	Тема 4 Індивідуальне трудове право ЄС. - Правові засади трудової мобільності у ЄС. - Суб'єкти права на вільне пересування з метою працевлаштування в ЄС.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 8/2 акад. год.	Тема 4 Індивідуальне трудове право ЄС. - Визнання документів про освіту та підтвердження кваліфікації особи з метою наступного працевлаштування в ЄС.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 9/2 акад. год.	Тема 4 Індивідуальне трудове право ЄС. - Правове регулювання працевлаштування в ЄС за трудовим договором. - Захист персональних даних працівників у ЄС.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 10/2 акад. год.	Тема 4 Індивідуальне трудове право ЄС. - Загальні вимоги щодо правового регулювання робочого часу та часу відпочинку за трудовим правом ЄС. - Засади правового регулювання оплати праці в ЄС. - Гарантії трудових прав	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури		

	працівників у разі припинення трудових відносин за законодавством ЄС.					
Тижд. 11/2 акад. год.	Тема 4 Індивідуальне трудове право ЄС. - Професійна безпека та охорона здоров'я працівників у ЄС	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури		
Тижд. 12/2 акад. год.	Тема 5 Колективне трудове право ЄС. - Співвідношення між основними економічними свободами та основоположними колективними трудовими правами у ЄС -	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 13/2 акад. год.	Тема 5 Колективне трудове право ЄС. - Соціальний діалог на рівні ЄС.	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури		
Тижд. 14/2 акад. год.	Тема 5 Колективне трудове право ЄС. - Правові основи інформування, консультування та участі працівників в управлінні підприємством у ЄС.	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури		
Тижд. 15/2 акад. год.	Тема 6 Політика зайнятості ЄС. - Стан і тенденції розвитку ринку праці в ЄС. - Цілі та завдання політики зайнятості ЄС. - Європейська стратегія зайнятості та комунітарне трудове право. - Адаптація правової бази ЄС до нових робочих моделей та до нових ризиків здоров'ю та безпеки на робочому місці. - Принцип балансу гарантій зайнятості й гнучкості ринку праці.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 16 /2 акад. год.	Тема 7 Об'єктивіація основних європейських соціальних цінностей у трудовому праві України. - Стан відповідності трудового права України соціальному асquis ЄС - Способи впливу трудового права ЄС на трудове право України.	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури		

Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру Письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з теорії держави та права, трудового права, права ЄС достатніх для сприйняття понятійного апарату комунітарного трудового права, розуміння його

	джерел правового регулювання.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Перезентація, лекції, колаборативне навчання (форми- групові проекти, спільні розробки), проектно-орієнтоване навчання, дискусія.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання знань здобувача здійснюється за 100-бальною шкалою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - максимальна кількість балів при оцінюванні знань здобувачів з дисципліни, яка завершується іспитом, становить за поточну успішність 50 балів, на іспиті – 50 балів; - при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів за різними системами. <p>Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Роботи студентів мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять приклади можливої академічної недоброчесності, виявлення ознак якої є підставою для незарахування роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять: Відвідування практичних занять є обов'язковим. У випадку пропуску заняття, студент опрацьовує матеріал самостійно і відпрацьовує пропущене заняття в індивідуальному порядку. Студенти зобов'язані дотримуватись усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за результатами відповідей на практичних заняттях, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховується присутність студента на практичних заняттях та активність студента, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Трудове право на різних етапах європейської інтеграції. 2. Поняття трудового права ЄС. 3. Індивідуальне та колективне трудове право ЄС. 4. Основні засади трудового права ЄС. 5. Свобода переміщення працівників в ЄС. 6. Заборона дискримінації у трудовому праві ЄС. 7. Гендерна складова політики зайнятості ЄС.

	<ol style="list-style-type: none">8. Джерела трудового права ЄС.9. Суб'єкти права на вільне пересування з метою працевлаштування в ЄС.10. Правове регулювання працевлаштування в ЄС за трудовим договором.11. Правове регулювання робочого часу за трудовим правом ЄС.12. Правове забезпечення часу відпочинку в ЄС.13. Професійна безпека та охорона здоров'я працівників у ЄС.14. Правовий статус соціальних партнерів у ЄС.15. Критерії репрезентативності соціальних партнерів у ЄС.16. Види, рівні та форми соціального діалогу в ЄС. Тристоронні соціальні саміти з питань зростання та зайнятості в ЄС.17. Загальна структура інформування та консультування працівників європейського зразка.18. Колективні угоди в ЄС: поняття і сторони, сфера укладення та зміст.19. Правове регулювання ведення колективних переговорів у ЄС.20. Участь працівників в управлінні підприємством за трудовим правом ЄС (Societas Europaea).21. Стан і тенденції розвитку ринку праці в ЄС. Цілі та завдання політики зайнятості ЄС.22. Основні напрями та заходи модернізації політики зайнятості ЄС.23. Адаптація правової бази ЄС до нових робочих моделей та до нових ризиків здоров'ю та безпеки на робочому місці.24. Принцип балансу гарантій зайнятості й гнучкості ринку праці.25. Передумови адаптації трудового законодавства України до трудових стандартів Європейського Союзу.26. Співпраця України та ЄС у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей: цілі та засоби їхньої реалізації.27. Напрями адаптації трудового законодавства України до європейських стандартів праці.28. Етапи процесу адаптації трудового законодавства України до європейських стандартів праці.29. Стан виконання планів та програм імплементації європейських стандартів праці у вітчизняне трудове законодавство.30. Перспективи для України в сфері здійснення ефективної політики зайнятості.
--	--